

**Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap**

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Christelijke Hogeschool Windesheim
T.a.v. College van Bestuur
Postbus 10090
8000 GB ZWOLLE

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
28441539

Uw brief van
07 april 2021

Uw referentie
2021-342

Bijlagen

1

Als u belang hebt bij dit besluit, dan kunt u hiertegen binnen 6 weken, gerekend vanaf de verzenddatum, bezwaar maken. Stuur uw bezwaarschrift naar DUO, Postbus 30205, 2500 GE Den Haag. U kunt uw bezwaar ook digitaal indienen op www.bezwaarschriftenocw.nl

Datum 28 juni 2021

Betreft Besluit macrodoelmatigheid hbo-bachelor Opleiding tot Oefentherapeut

Geachte College,

Met de brief van 7 april 2021, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 7 april 2021, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo-bacheloropleiding Opleiding tot Oefentherapeut als bekostigde opleiding te verzorgen in Zwolle.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 14 juni 2021, kenmerk 2021/30, positief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de hbo-bacheloropleiding Opleiding tot Oefentherapeut als bekostigde opleiding te verzorgen in Zwolle.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan de criteria a en b van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, negende lid, van de WHW vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen tien maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Centraal register hoger onderwijs. Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit, adviseer ik u zo spoedig mogelijk bij de NVAO een aanvraag voor de toets

nieuwe opleiding in te dienen. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van a-Croho. Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met registersho@duo.nl.

Onze referentie
28441539

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de Vereniging Hogescholen.

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Ingrid van Engelshoven
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,



drs. F.A. Hofman

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
Mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Advies nieuwe opleiding

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nieuwe opleiding Christelijke Hogeschool Windesheim voltijd hbo bachelor Opleiding tot Oefentherapeut Zwolle	2021/030	14/06/2021

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 07/04/2021 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Christelijke Hogeschool Windesheim om de hbo bachelor Opleiding tot Oefentherapeut als bekostigde opleiding te verzorgen te Zwolle (brief van 07/04/2021 met kenmerk 2021-342). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen. Op 12/05/2021 was de commissie omwille van de zorgvuldige besluitvorming genoodzaakt een nieuwe beslistermijn te stellen. De nieuwe streefdatum voor het besluit is gesteld op 28/06/2021.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hiernavolgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van de Christelijke Hogeschool Windesheim om de hbo bachelor Opleiding tot Oefentherapeut als bekostigde opleiding te Zwolle te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil de hbo bachelor Opleiding tot Oefentherapeut in Zwolle aanbieden. Het gaat om een Nederlandstalige hbo bachelor in het Croho onderdeel Gezondheidszorg. De opleiding omvat 240 EC en aanbieder wil deze in voltijdvorm aanbieden.

De Opleiding tot Oefentherapeut is een vierjarige bacheloropleiding die studenten tot beweegzorgprofessional opleidt. De student kan zich na de opleiding inschrijven in het Kwaliteitsregister Paramedici (op grond van art. 34 Wet BIG).

De opleiding is in samenwerking met het werkveld ontworpen aan de hand van het beroepsprofiel oefentherapie en het opleidingsprofiel tot oefentherapeut. In de Opleiding tot Oefentherapeut worden vier taakgebieden onderscheiden: preventief en therapeutisch handelen, professioneel ontwikkelen en samenwerken, onderzoeken en kennis delen en ondernemen en innoveren. De oefentherapeut en de cliënt werken vanuit een holistisch perspectief samen aan het beweeggedrag van de cliënt. Ontwikkelingen in de maatschappij en in de zorg worden doorlopend met het werkveld en de beroepsvereniging afgestemd.

De opleiding is toegankelijk voor studenten met een mbo-4, havo- of vwo-diploma. Afgestudeerden van de opleiding kunnen aan het werk als oefentherapeut of doorstromen naar bijvoorbeeld de master Psychomotorische Therapie.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a en b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium a

Aanvrager stelt dat de hbo bachelor Opleiding tot Oefentherapeut aansluit op een arbeidsmarktbehoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Aanvrager onderbouwt de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo bachelor Opleiding tot Oefentherapeut aan de hand van o.a. ROA's database AIS, het artikel 'Beroepen met complexe vaardigheden minst geraakt door de coronacrisis' door J. Bakens, D. Fouarge en R. Goedhart van het ROA (september 2020), het onderzoek Studie en Werk van Elsevier voor de bacheloropleiding tot Oefentherapeut-Mensendieck van de Hogeschool van Amsterdam (2020), het rapport 'Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt voor medisch en verzorgend personeel' van SEO Economisch Onderzoek in opdracht van het onderzoeksprogramma Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn (oktober 2019), de 'Monitor Paramedische Zorg: overzicht van de ontwikkelingen 2012-2018' van de Nederlandse Zorgautoriteit (2019) in samenhang met het (concept)rapport 'Zorg door de Oefentherapeut: jaarcijfers 2019 en trendcijfers 2017-2019' van het Nivel (2021) en de 'Rapportage marktinformatie en instroomonderzoek bacheloropleiding tot Oefentherapeut' van de Hogeschool Windesheim (2021), het rapport 'Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018: Een gezond vooruitzicht. Synthese' van het RIVM (2018), het rapport 'De juiste zorg op de juiste plek: wie durft?' van de Taskforce Zorg op de Juiste Plek (2021), de 'Agenda Fysiotherapie en Oefentherapie 2025' van de VvOCM en KNGF (2021, zie <https://vvocm.nl/VvOCM/Nieuws/agenda-fysiotherapie-en-oefentherapie-2025-aangeboden-aan-politici>), het sectorplan 'Gezond opleiden: Sectorplan hoger gezondheidszorgonderwijs 2021-2025' van de Vereniging Hogescholen (2021) en interviews met zeven praktijkeigenaren uit het verzorgingsgebied van hogeschool Windesheim (2021).

De commissie acht met aanvrager binnen ROA's database AIS de prognoses voor het opleidingstype bachelor therapie en revalidatie het meest relevant voor de voorgenomen bacheloropleiding, aangezien in dit opleidingstype onder meer de (aan)verwante hbo bachelors Oefentherapie Cesar, Opleiding tot Oefentherapeut-Mensendieck en Opleiding tot Fysiotherapeut zijn ondergebracht. ROA typeert de toekomstige arbeidsmarktsituatie voor afgestudeerden van dit opleidingstype als 'goed' en verwacht grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening in 2024.

Tabel 1. Arbeidsmarktprognose opleidingstype bachelor therapie en revalidatie

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
> > Bachelor - therapie en revalidatie	verwachte uitbreidingsvraag tot 2024		7500	11	1.8	erg hoog
> > Bachelor - therapie en revalidatie	verwachte vervangingsvraag tot 2024		9400	14	2.3	gemiddeld
> > Bachelor - therapie en revalidatie	verwachte baanopeningen tot 2024		16900	26	3.9	gemiddeld
> > Bachelor - therapie en revalidatie	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2024		16600	25	3.8	gemiddeld
> > Bachelor - therapie en revalidatie	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2024	0.99				groot
> > Bachelor - therapie en revalidatie	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2024	0.99				goed

Bron: ROA AIS

Aanvrager verwijst voorts naar het artikel 'Beroepen met complexe vaardigheden minst geraakt door de coronacrisis' van het ROA, waarin op basis van vacaturedata afkomstig van het UWV informatie per sector beschikbaar is gesteld. Het ROA concludeert dat bij beroepen in sectoren waarvoor vóór de COVID-19-crisis de komende zes jaar krapte werd voorspeld in de afgelopen periode de minst grote afname in vacatures te zien is geweest (pp. 412-413). Dit geldt volgens aanvrager ook voor het beroep van oefentherapeut. De commissie is van mening dat - hoewel niet direct uit het artikel volgt dat de vacaturegraad voor het beroep van oefentherapeut relatief hoog is - op basis van het artikel wel gesteld kan worden dat het erop lijkt dat de beroepen waarvoor er vóór de COVID-19-uitbraak krapte werd voorspeld in de daaropvolgende zes jaar de minst grote afname in vacatures hebben laten zien in de maanden voor publicatie van het artikel (periode van maart tot september 2020). Aanvrager stelt verder dat de relevante beroepsgroepen fysiotherapeuten en medisch vakspecialisten tot de beroepsgroepen behoren waarvoor het ROA in december 2019 grote knelpunten voorzag. Uit recente visualisaties (voorjaar 2021) volgt dat voor beroepen waarvoor het ROA in december 2019 grote knelpunten verwachtte, de vraag naar arbeid het minst daalde in het afgelopen jaar. Bij de beroepsgroep fysiotherapeuten is een licht stijgende trend te zien in de vacatureontwikkeling ten opzichte van een jaar geleden en bij medische vakspecialisten neemt het aantal vacatures na een dip in het voorjaar van 2020 weer toe en is per maart 2021 weer op het niveau van maart 2020. Aangezien de prognoses voor zowel het opleidingstype bachelor therapie en revalidatie als de relevante beroepsgroepen fysiotherapeuten en medisch vakspecialisten positief zijn, is de commissie van mening dat op basis van de genoemde bronnen de conclusie kan worden getrokken dat het beroep van oefentherapeut één van de beroepen is die het minst is geraakt door de coronacrisis.

Aanvrager stelt verder dat in het rapport 'Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt voor medisch en verzorgend personeel' van SEO Economisch Onderzoek een aantal toekomstige trends wordt genoemd die leiden tot een hogere vraag naar zorg voor de huisartsen, gezondheidscentra en ziekenhuizen, zoals vergrijzing (p. 8). Met de vergrijzing stijgt ook het aantal mensen met chronische aandoeningen zoals artrose, nek- en rugklachten en diabetes: kortom, aandoeningen waarbij oefentherapeutische behandeling veelal wordt ingezet (zie eerdere uitgave van het hieronder te bespreken rapport 'Zorg door de Oefentherapeut. Jaarcijfers 2018 en trendcijfers 2014-2018' van het Nivel, p. 27).

Aanvrager constateert dat een ontwikkeling plaatsvindt waarbij (beweeg)zorg zich van de huisarts naar paramedici zoals oefentherapeuten verplaatst (zie ook de in 2020 verschenen rapporten 'Substitutie van zorg: Fysio- en oefentherapie op de juiste plek van onderzoeksbureau Ecorys (2020) en 'Kostenonderzoek paramedische zorg: Kostprijzen en betaalbaarheid van fysiotherapie, oefentherapie, logopedie, huidtherapie, ergotherapie en diëtetiek van Gupta Strategists). Bij de categorie fysiotherapeuten, waar oefentherapeuten onder geschaard worden, is sprake van een verwachte groei in behoefte aan nieuw personeel. Het aantal verwachte extra baanopeningen in 2027 ten opzichte van 2017 is 28.016 met een gemiddelde jaarlijkse groei in arbeidsvraag tot 2022 (ROA's arbeidsmarktprognoses tot 2022 voor beroepsgroepen) van 4,5%. Aanvrager plaatst hierbij wel de kanttekening dat geen specifiek groeigetel voor oefentherapie uit deze cijfers te destilleren valt, omdat in het rapport gegevens over oefentherapeuten en fysiotherapeuten niet separaat zijn gepresenteerd. De commissie is van mening dat het rapport een indicatie biedt van een groeiende behoefte aan paramedici zoals oefentherapeuten.

Aanvrager beschrijft verder dat uit de 'Monitor Paramedische Zorg: overzicht van de ontwikkelingen 2012-2018' van de Nederlandse Zorgautoriteit volgt dat er in de periode 2012-2017 weliswaar geen acute problemen in de toegankelijkheid van oefentherapeutische zorg zijn geconstateerd, maar dat de daling in het aantal behandelaren en praktijken gemonitord zou moeten worden om toegankelijkheid van zorg voor de toekomst te kunnen blijven waarborgen. Aanvrager stelt dat ondanks de toename in patiënten over de hele linie sprake is van een afname van het aanbod aan oefentherapeuten. De arbeidsmarkt bestaat voor het grootste deel uit solopraktijken en aanvrager is dan ook van mening dat de werkgelegenheid niet sec door het aantal vacatures te bepalen is (pp. 84-85). Het conceptrapport 'Zorg door de Oefentherapeut: jaarcijfers 2019 en trendcijfers 2017-2019' van het Nivel - dat later dit jaar in definitieve vorm verschijnt - beschrijft (trendcijfers in) zorg door oefentherapeuten in de periode 2017-2019. Dit rapport toont op basis van enquêteresultaten bij praktijken (n=77) een toename van het aantal patiënten dat de oefentherapeut in respectievelijk 2017 en 2019 bezocht, namelijk van 8.252 naar 16.636 (p. 16). Aanvrager verwijst tevens naar een recente vacatureanalyse over de periode februari 2020-februari 2021 van de beroepsvereniging van Oefentherapeuten (VvOCM) die is opgenomen in de 'Rapportage marktinformatie en instroomonderzoek bacheloropleiding tot Oefentherapeut'. Hieruit blijkt dat er in de periode van februari 2020-februari 2021 landelijk 185 vacatures voor oefentherapeuten waren: een gemiddelde van 12 vacatures per maand (p. 16). De commissie concludeert dat het op basis van de toename van het aantal patiënten dat paramedische zorg behoeft in relatie tot het aantal vacatures aannemelijk is dat een arbeidsmarktbehoefte bestaat aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

Aanvrager stelt dat de vervangingsvraag eveneens van belang is bij het bepalen van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo bachelor Opleiding tot Oefentherapeut. Hiertoe verwijst aanvrager naar een analyse van de beroepsvereniging VvOCM van hun huidige ledenbestand (verwerkt in de hierboven genoemde 'Rapportage marktinformatie en instroomonderzoek bacheloropleiding tot Oefentherapeut op p. 4)' en constateert dat de komende zes jaar 145 VvOCM-leden de pensioengerechtigde leeftijd zullen bereiken (gemiddeld 24 per jaar). Vanaf het eerste moment dat studenten bij Windesheim hun diploma kunnen behalen (op basis van de beoogde startdatum september 2022) bereiken tussen 2026 en 2030 jaarlijks gemiddeld 40 oefentherapeuten de pensioengerechtigde leeftijd. De werkelijke vervangingsbehoefte ligt volgens aanvrager hoger aangezien naar schatting 80% van de werkzame oefentherapeuten, zo blijkt uit jaarverslagen van het kwaliteitsregister Paramedici, lid is van de VvOCM. De commissie is van mening dat op basis van de aangeleverde demografische informatie kan worden aangenomen dat de vervangingsvraag naar oefentherapeuten in de komende jaren zal toenemen en daarmee ook de krapte op de arbeidsmarkt voor oefentherapeuten.

Aanvrager heeft tevens gekeken naar de regionale arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo bachelor Opleiding tot Oefentherapeut. Volgens aanvrager leidt vergrijzing in krimpregio's als Noordoost-Friesland, Oost-Groningen en de Achterhoek tot een (nog) grotere zorgvraag ('Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018: Een gezond vooruitzicht. Synthese' van het RIVM, p. 6 en 12). Zowel in het rapport 'De juiste zorg op de juiste plek: wie durft?' van de Taskforce De Juiste Zorg op de Juiste Plek (<https://www.dejuistezorgopdejuisteplek.nl/over-ons/>, met name bijlage 1 en p. 38 en 56) als de 'Agenda Fysiotherapie en Oefentherapie 2025' van de VvOCM en KNGF (<https://vvocm.nl/VvOCM/Nieuws/agenda-fysiotherapie-en-oefentherapie-2025-aangeboden-aan-politici>, hele artikel, maar met name p. 3) wordt het belang van toegankelijke zorg benadrukt. Ze roepen op om duurdere zorg te voorkomen, zorg dicht bij mensen thuis te plaatsen en reguliere zorg te vervangen door andere zorg, zoals e-health. Aanvrager stelt hierbij dat zorgverzekeraars voor beroepen binnen de gezondheidszorg een landelijke dekking wensen.

Hoewel de vestigingsplaats Zwolle niet direct in een krimpregio is gelegen, acht aanvrager de roep om een landelijke dekking een extra argument om de opleiding aldaar te starten en om dit argument kracht bij te zetten verwijst zij naar het sectorplan Hoger Gezondheidszorgonderwijs van de Vereniging Hogescholen (Gezond opleiden: Sectorplan hoger gezondheidszorgonderwijs 2021-2025). Uit het sectorplan volgt dat iedere hogeschool zorgdraagt voor een goede regionale inbedding, ook voor nicheberoepen zoals oefentherapie. Aanvrager verwacht dat de voorgenomen Opleiding tot Oefentherapeut een positieve invloed zal hebben op de beschreven ondervertegenwoordiging in (krimp)regio's in het noorden en oosten van Nederland. De commissie acht het aannemelijk dat door de vergrijzing in (krimp)regio's meer vraag zal ontstaan naar afgestudeerden van de hbo bachelor Opleiding tot Oefentherapeut en daarmee naar het realiseren van een landelijke dekking van beroepen binnen de gezondheidszorg.

Ten slotte heeft aanvrager aan de hand van interviews met zeven praktijkeigenaren uit het verzorgingsgebied van de Christelijke Hogeschool Windesheim zicht proberen te krijgen op de regionale arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de Opleiding tot Oefentherapeut. Hiertoe heeft aanvrager o.a. aan de praktijkeigenaren gevraagd wat de feitelijke vacaturestelling in de afgelopen vijf jaar was en wat de te verwachten vacaturestelling in de komende vijf jaar zal zijn. De transcripten van de interviews zijn als bijlage aan het dossier toegevoegd. De naam en een korte persoonsschets van de geïnterviewden alsmede de naam van de betreffende praktijken worden in het verslag genoemd. Bij de zeven geïnterviewde praktijken zijn gedurende de afgelopen vijf jaar 155 vacatures gesteld. Een groot aandeel in de gestelde en het aantal verwachte vacatures is afkomstig van Intraverte, een multidisciplinaire gezondheidszorgpraktijk met tientallen locaties, gelegen in de driehoek Almere/Amersfoort, Zwolle en Nijmegen. Het merendeel van de gestelde vacatures was het gevolg van een uitbreidingsbehoefte. De verwachte arbeidsmarktbehoefte wordt door de zeven geïnterviewde praktijkeigenaren geschat op ca. 211 fte verdeeld over een periode van vijf jaar. De arbeidsmarktbehoefte is hiermee iets groter dan het aantal gestelde vacatures gedurende de afgelopen vijf jaar. De geïnterviewde praktijkeigenaren voorzien groei (personeelsuitbreiding) die niet maximaal benut kan worden als gevolg van een tekort aan gekwalificeerde en/of voldoende gespecialiseerde oefentherapeuten. De praktijkeigenaren geven unaniem aan dat de mate van groei, zowel binnen de eigen praktijk/organisatie als in de regio, beperkt is door een (regionaal) gebrek aan voldoende gekwalificeerde oefentherapeuten. Aanvrager concludeert dan ook dat bij de aanbieders de wil bestaat om te groeien en personeel aan te nemen. Door het gebrek aan beschikbare oefentherapeutisch professionals is het echter niet mogelijk om deze ambitie te verwezenlijken. De commissie concludeert met aanvrager dat een (regionale) arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo bachelor Opleiding tot Oefentherapeut bestaat.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat de aanvraag aansluit op een arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 07/04/2021 is op de website van de CDHO kennisgegeven van het voornemen van de Christelijke Hogeschool Windesheim om de hbo bachelor Opleiding tot Oefentherapeut in Zwolle aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Aanvrager stelt dat de hbo bachelor Opleiding tot Oefentherapeut momenteel op twee hogescholen in de Randstad in voltijd wordt aangeboden, namelijk bij de Hogeschool van Amsterdam (Mensendieck) en de Hogeschool Utrecht (Cesar). De Hogeschool Utrecht heeft in oktober 2020 besloten en gecommuniceerd dat de opleiding Oefentherapie (Cesar) gaat stoppen. Er is in het studiejaar 2022-2023 geen nieuwe instroom meer mogelijk. Zittende studenten kunnen hun opleiding tot uiterlijk 1 september 2026 bij de Hogeschool Utrecht afronden. Aanvrager geeft aan dat zowel de beroepsvereniging Vereniging voor Oefentherapie Cesar Mensendieck (VvOCM), als de hbo bachelor Opleiding tot Oefentherapeut bij de Hogeschool van Amsterdam en hierboven genoemde multidisciplinaire gezondheidszorgpraktijk Intraverte met 105 locaties de Christelijke Hogeschool Windesheim hebben gevraagd om een hbo bachelor Opleiding tot Oefentherapeut te starten in Zwolle. Deze steun komt enerzijds voort uit de duidelijk groeiende arbeidsmarktbehoefte en anderzijds het tekort aan oefentherapeuten in het verzorgingsgebied van aanvrager.

Aanvrager geeft aan dat naast de verwante hbo bachelors Opleiding tot Oefentherapeut-Mensendieck van de Hogeschool van Amsterdam en Oefentherapie Cesar van de Hogeschool Utrecht de paramedische hbo bachelors Opleiding tot Fysiotherapeut (Hogeschool Utrecht, Hogeschool van Amsterdam, Hanzehogeschool Groningen, Avans Hogeschool, Hogeschool Leiden, Hogeschool Rotterdam, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Saxion Hogeschool en Zuyd Hogeschool), Podotherapie (Saxion Hogeschool en Fontys Hogescholen), Opleiding voor Ergotherapie (Hanzehogeschool Groningen, Zuyd Hogeschool, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en Hogeschool van Amsterdam) en Psychomotorische Therapie en Bewegingsagogie (Christelijke Hogeschool Windesheim) hooguit als zijdelings verwant kunnen worden beschouwd. Weliswaar zijn ook deze opleidingen gericht op het (beïnvloeden van) bewegen van mensen, maar zij zijn volgens aanvrager onder meer niet als verwant aan te merken vanwege het onderscheid dat op grond van de Wet BIG gemaakt wordt. Het beroep van oefentherapeut is een beroep met een wettelijk beschermde opleidingstitel op grond van artikel 34 van de Wet BIG (overigens vallen de beroepen van ergotherapeut en podotherapeut ook onder de bescherming van art. 34 van de Wet BIG), op grond waarvan de opleidingstitel wettelijk beschermd wordt. Anders dan bijvoorbeeld fysiotherapeuten die onder art. 3 van de Wet BIG vallen kunnen zij zich niet registreren in het BIG-register. Aanvrager is daarnaast van mening dat de inhoud van de als zijdelings verwant aangemerkte opleidingen alsmede de beroepen waarvoor deze opleidingen opleiden te zeer verschillen van de voorgenomen opleiding. Aanvrager heeft om deze redenen alleen instroominformatie van de twee opleidingen tot oefentherapeut aangeleverd. De commissie beschouwt met aanvrager alleen de hbo bachelors Opleiding tot Oefentherapeut-Mensendieck en Oefentherapie Cesar als verwant, met name vanwege de overeenstemming in inhoud, instroomdoelgroep en beroepen waarvoor afgestudeerden in aanmerking komen. Ook de wettelijke bescherming van de opleidingstitel op grond van art. 34 van de Wet BIG speelt hierbij een rol. De door aanvrager als zijdelings verwant aangemerkte hbo bachelors beschouwt de commissie eveneens als aanverwant, aangezien een deel van de inhoud van de opleiding en de beroepen waar afgestudeerden voor kunnen opteren verschilt. De commissie beschouwt deze opleidingen wel als aanverwant omdat zij een soortgelijke instroomdoelgroep bedienen en er duidelijke raakvlakken zijn met het programma van de voorgenomen opleiding alsmede de beroepsmogelijkheden.

Aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in verwante bekostigde opleidingen. De instroom in de aanverwante onbekostigde hbo bachelors Opleiding tot Fysiotherapeut van Pro Education B.V. en Thim van der Laan B.V. en Opleiding voor Ergotherapie van Pro Education B.V. is niet bekend. De commissie heeft bij de beoordeling van de aanvraag dan ook geen rekening kunnen houden met de belangen van deze opleidingen. De instroom in het verwante bekostigde onderwijsaanbod kromp in de afgelopen 5 jaar, terwijl de instroom in de aanverwante Opleiding tot Fysiotherapeut groeide. Door het verdwijnen van de hbo bachelor Oefentherapie Cesar zal ruimte ontstaan voor de voorgenomen opleiding.

Tabel 2. Instroom in het verwante en aanverwante bekostigde voltijdaanbod

Opleiding	Instelling	16-'17	17-'18	18-'19	19-'20	20-'21
B Oefentherapie Cesar (34571)	Hogeschool Utrecht (25DW)	60	37	78	61	63
B Opleiding tot Oefentherapeut-Mensendieck (34572)	Hogeschool van Amsterdam (28DN)	111	80	61	46	29
B Opleiding Podotherapie (34581)	Fontys Hogescholen (30GB)	49	42	33	33	18
	Saxion Hogeschool (23AH)	38	31	23	11	19
B Opleiding tot Fysiotherapeut (34570)	Avans Hogeschool (07GR)	282	249	222	236	240
	Fontys Hogescholen (30GB)	222	187	503	450	512
	Hanzehogeschool Groningen (25BE)	283	271	292	289	304
	Hogeschool Leiden (21RI)	172	161	170	183	208
	Hogeschool Rotterdam (22OJ)	174	157	181	184	194
	Hogeschool Utrecht (25DW)	297	320	350	326	358
	Hogeschool van Amsterdam (28DN)	306	239	301	510	530
	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB)	190	170	219	227	235
	Saxion Hogeschool (23AH)	237	415	426	395	462
	Zuyd Hogeschool (25JX)	190	351	284	251	250
B Opleiding voor Ergotherapie (34574)	Hogeschool Rotterdam (22OJ)	128	107	128	118	113
	Hogeschool van Amsterdam (28DN)	105	128	121	92	109
	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB)	212	179	164	122	120
	Zuyd Hogeschool (25JX)	164	135	133	130	125
B Psychomotorische Therapie en Bewegingsagogie (34585)	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU)	147	134	139	134	135
Eerstejaarsinstroom		3367	3393	3828	3798	4024

Bron: DUO

Aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van een instroomonderzoek onder potentiële studenten van Windesheimopleidingen op het gebied van bewegen en zorg en welzijn (de eerdergenoemde 'Rapportage marktinformatie en instroomonderzoek bacheloropleiding tot Oefentherapeut', 2021). Aanvrager verwacht dat 35 studenten zullen instromen. De commissie acht deze prognose realistisch.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen hbo bachelor Opleiding tot Oefentherapeut wordt afgezet tegen de behoefte die bij criterium a is aangetoond, blijkt dat er voldoende ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven.

Vestiging van de opleiding in Zwolle heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

De commissie concludeert dat er ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo bachelor Opleiding tot Oefentherapeut te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

Advies aan de NVAO over de naam- en taalkeuze en Croho indeling

De commissie heeft geconstateerd dat de voorgenomen opleiding dermate afwijkt van het bestaande verwante opleidingsaanbod, dat dit de keuze voor een andere naam rechtvaardigt. Aanvrager geeft aan dat de Hogeschool van Amsterdam een naamswijziging zal aanvragen voor de Opleiding tot Oefentherapeut-Mensendieck naar Opleiding tot Oefentherapeut. Bovendien heeft de Hogeschool Utrecht op 13 oktober 2020 besloten en gecommuniceerd dat de hbo bachelor Oefentherapie Cesar gaat stoppen.

Bovendien heeft de commissie geconstateerd dat aanvrager de hbo bachelor Opleiding tot Oefentherapeut in het Croho onderdeel Gezondheidszorg wil indelen. Dit voorstel sluit aan op de indeling van verwante bestaande opleidingen.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs



drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naam- en taalkeuze en Croho onderdeel

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekeuzers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de taalkeuze: het uitgangspunt in de wet is dat een opleiding in het Nederlands wordt aangeboden. De arbeidsmarktbehoefte kan een reden zijn om een opleiding in een andere taal aan te bieden. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst de motivering van de taalkeuze bij Standaard 2 in het Accreditatiekader.

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekeuzers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.